EUROPOS BENDRIJŲ KOMISIJA

Briuselis, 22.11.2005
KOM(2005) 596 galutinis

KOMISIJOS KOMUNIKATAS
TARYBAI, EUROPOS PARLAMENTUI,
EUROPOS EKONOMIKOS IR SOCIALINIŲ REIKALŲ KOMITETUI
BEI REGIONŲ KOMITETUI

Nauja daugiakalbystės pagrindų strategija

KOMISIJOS KOMUNIKATAS
TARYBAI, EUROPOS PARLAMENTUI,
EUROPOS EKONOMIKOS IR SOCIALINIŲ REIKALŲ KOMITETUI
BEI REGIONŲ KOMITETUI

Nauja daugiakalbystės pagrindų strategija

Koľko jazykov vieš, toľkokrát si človekom.
Kiek moki kalbų, tiek kartų esi žmogus.
(Slovakų patarlė)

I ĮVADAS

Pirmą kartą į Europos Komisijos nario pareigas įtraukta konkreti atsakomybė už daugiakalbystę. Šis dokumentas yra pirmasis šiai politikos sričiai skirtas Komisijos komunikatas. Jis papildo dabartinę Komisijos iniciatyvą gerinti Europos piliečių ir jiems tarnaujančių institucijų ryšį. Be to, komunikatas:

- dar kartą patvirtina Komisijos įsipareigojimą skatinti daugiakalbystę Europos Sąjungoje;
- nustato Komisijos strategiją skatinti daugiakalbystę Europos visuomenėje, ekonomikoje ir pačioje Komisijoje; ir
- siūlo daug konkrečių priemonių, išplaukiančių iš šios pagrindų strategijos.

I.1 DAUGIAKALBYSTĖ IR EUROPOS VERTYBĖS

Europos Sąjunga yra įkurta remiantis „vienybe įvairovėje“– kultūrų, papročių ir religijų bei kalbų įvairove. Be 20[1] oficialiųjų Sąjungos kalbų, dar yra 60 arba daugiau vietos kalbų ir kelios dešimtys ne vietos kalbų, kuriomis kalba imigrantų bendruomenės.[2]

Būtent įvairovė paverčia Europos Sąjungą tokia, kokia ji yra: čia ne viskas sumesta į vieną puodą, kuriame ištirpsta skirtumai. Tai – bendri namai, kuriuose įvairovė gerbiama ir kuriuose daugybė mūsų gimtųjų kalbų tampa gerovės šaltiniu bei tiltu į didesnį solidarumą ir tarpusavio supratimą.

Kalba yra tiesioginė kultūros išraiška; ji paverčia mus žmonėmis ir kiekvienam suteikia tapatybės jausmą. Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos[3] 22 straipsnyje konstatuojama, kad Sąjunga gerbia kultūros, religijos ir kalbų įvairovę 21 straipsnyje draudžiama diskriminacija dėl įvairių priežasčių, tarp jų ir dėl kalbos. Pagarba kalbų įvairovei, kaip ir pagarba asmeniui, atvirumas kitoms kultūroms, tolerancija ir kitų nuomonės

---

1 21, įskaitant airių kalbą nuo 2007 m.; 23, jei pridedame rumunų ir bulgarų kalbas.
2 Žr. *Euromosaic* tyrimą: http://europa.eu.int/comm/education/policies/lang/languages/langmin/euromosaic/index_en.html
3 Oficialusis leidinys C 364, 2000.12.18, p. 1.

pripažinimas, yra Europos Sąjungos pagrindinė vertybė[4]. Todėl Sąjungos ir valstybių narių veiksmai puoselėjant daugiakalbystę daro tiesioginį poveikį kiekvieno piliečio gyvenimui.

I.2 Kas yra daugiakalbystė?

Daugiakalbystė susijusi tiek su žmogaus gebėjimu vartoti kelias kalbas, tiek su skirtingas kalbas vartojančių bendruomenių sambūviu vienoje geografinėje erdvėje. Šiame dokumente ši sąvoka vartojama aprašyti naują Komisijos politikos sritį, skatinančią visų kalbų raiškai palankią aplinką, kurioje puoselėjamas daugybės kalbų mokymas ir mokymasis.

Komisijos daugiakalbystės politika siekiama trijų tikslų:

- skatinti mokytis kalbų ir propaguoti visuomenės kalbų įvairovę;
- skatinti gyvybingą daugiakalbę ekonomiką ir
- suteikti piliečiams galimybę susipažinti su Europos Sąjungos teisės aktais, procedūromis ir informacija jų gimtąja kalba.

Tolesnė pažanga daugiausia priklauso nuo valstybių narių (ar tai būtų nacionaliniu, regioniniu ar vietos lygmeniu), tačiau Komisija, neviršydama savo kompetencijos, darys viską, kad į daugiakalbystę būtų atkreipta daugiau dėmesio ir būtų labiau derinamos įvairių lygmenų priemonės.

II DAUGIAKALBĖ VISUOMENĖ

II.1 Kalbų mokymasis

II.1.1 Kalbiniai įgūdžiai

Gebėjimas suprasti daugiau kaip vieną kalbą ir jomis kalbėti – jau įprastas dalykas daugeliui pasaulio žmonių. Šis gebėjimas yra siektinas visų Europos piliečių tikslas. Tai padrąsina mus labiau atsiverti kitų tautų kultūroms ir požiūriams[5], ugdo pažinimo įgūdžius ir gerina gimtosios kalbos žinias; tai suteikia žmonėms galimybę pasinaudoti laisve dirbti arba studijuoti kitoje valstybėje narėje.

2002 m. kovo mėn. Europos Sąjungos valstybių ar vyriausybių vadovai susitikime Barselonoje[6] ragino **nuo labai ankstyvos vaikystės mokyti mažiausia dviejų užsienio kalbų**. Komisijos ilgalaikis tikslas yra didinti individualią daugiakalbystę tol, kol kiekvienas pilietis be savo gimtosios kalbos praktiškai mokės bent dvi kalbas.[7]

---

4 Žr. 2000 m. liepos 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimą, nustatantį 2001 metus Europos kalbų metais (1934/2000)

5 Kitas kultūras suprantame mokydamiesi jų kalbų, kurios yra tų kultūrų išraiška; todėl Komisija neskatina mokytis dirbtinių kalbų, kurios iš esmės neturi sąsajų su jokia kultūra.

6 Barselonos Europos Vadovų Tarybos pirmininkavimo išvados, 2002 m. kovo 15–16 d., I dalis, 43.1

7 KOM(2003) 449: 2004–2006 m. Veiksmų planas „Kalbų mokymosi ir kalbų įvairovės skatinimas“; KOM(1995) 590: Baltoji knyga „Mokymas ir mokymasis“

Neseniai atliktos Eurobarometro apklausos[8]duomenimis, pusė Europos Sąjungos piliečių patvirtino, kad jie gali susikalbėti bent viena užsienio kalba. Procentine išraiška kalbų mokėjimas skiriasi tarp valstybių ir socialinių grupių: 99 % liuksemburgiečių, 93 % latvių ir maltiečių bei 90 % lietuvių moka bent vieną užsienio kalbą, o didelė dauguma žmonių Vengrijoje (71 %), JK (70 %), Ispanijoje, Italijoje ir Portugalijoje (po 64 %) moka tik savo gimtąją kalbą. Labiau tikėtina, kad vyrai, jauni žmonės ir miestiečiai dažniau už moteris, pagyvenusius žmones ir kaimo gyventojus kalbės užsienio kalba.

Auga pradinių mokyklų mokinių, besimokančių užsienio kalbos, procentas.[9] Tačiau vidutinis užsienio kalbų, mokomų vidurinėse mokyklose, skaičius vis dar gerokai skiriasi nuo Barselonoje nustatyto tikslo. Be to, vis labiau pastebima tendencija, kad „mokytis užsienio kalbos“ – tiesiog reiškia „mokytis anglų kalbos“. Komisija jau pabrėžė, kad „anglų kalbos nepakanka“.[10]

II.1.2 Kaip Bendrija padeda ugdyti kalbinius įgūdžius ir propaguoti kalbų įvairovę?

2003 m.[11] Komisija įsipareigojo imtis 45 naujų priemonių, skatinančių nacionalines, regiono ir vietos valdžios institucijas taip pat prisidėti „iš esmės keičiant kalbų mokymosi ir kalbų įvairovės propagavimą“. Šios priemonės papildė daugelį kitų paramos formų, kurias Komisija taiko jau kelerius metus – pradedant nuo novatoriškos 1990 m. LINGUA programos. Komisija, vykdydama *Socrates* ir *Leonardo da Vinci* programas, daugiau kaip 30 mln. eurų investavo į stipendijas, kad kalbų mokytojai galėtų mokytis užsienyje, į užsienio kalbų asistentų skyrimą į mokyklas, į mokinių klasių mainus siekiant motyvuoti mokinius mokytis kalbų, į naujų kalbų kursų kūrimą kompaktiniuose diskuose ir internete bei į projektus, parodančius kalbų mokymosi naudą. Vykdydama strateginius tyrimus, Komisija skatina diskusijas, naujoves ir geros praktikos mainus.[12] Be to, pagrindinės Bendrijos programų, skirtų skatinti jų dalyvių judumą ir tarptautines partnerystes, priemonės motyvuoja programų dalyvius mokytis kalbų.

Jaunimo mainai, miestų giminiavimosi projektai ir Europos savanorių tarnyba taip pat skatina daugiakalbystę. Nuo 1997 m. *Kultūros* programa finansavo apie 2 000 literatūros kūrinių vertimus į Europos kalbas ir iš jų.

Pasiūlytos naujos programos, kurios turėtų būti įgyvendinamos nuo 2007 m. (*Kultūra 2007*, *Veiklus jaunimas* ir *Visą gyvenimą trunkantis mokymasis*), tęs ir plėtos tokią paramą.

Be to, Bendrija teikia pagrindinę finansinę paramą Europos rečiau vartojamų kalbų biurui[13] (nevyriausybinė organizacija, atstovaujanti daugiau kaip 40 milijonų piliečių, priklausančių regiono ir mažumų kalbų bendruomenei, interesams) ir universitetų, tyrinėjančių rečiau vartojamas Europos kalbas, *Mercator* tinklams[14]. Atsižvelgdama į Europos Parlamento prašymą, Komisija 2004 m. pradėjo ekonominio pagrįstumo analizę dėl Europos kalbų

---

8 Eurobarometras, 63.4
9 Pagrindiniai duomenys apie kalbų mokymą Europos mokyklose, *Eurydice,* 2005, ISBN 92 894 8681-3.
10 KOM(2003) 449.
11 KOM(2003) 449.
12 http://europa.eu.int/comm/education/policies/lang/key/studies_en.html
13 http://www.eblul.org
14 http://www.mercator-central.org/

mokymosi ir kalbų įvairovės agentūros galimo įsteigimo. Analizėje[15] daroma išvada, kad šioje srityje ne visi poreikiai patenkinti ir siūlomos dvi pasirinkimo galimybės: įsteigti agentūrą arba sukurti Europos „Kalbų įvairovės centrų“ tinklą. Komisijos nuomone, sukurti tinklą būtų tinkamiausias kitas žingsnis ir, jei įmanoma, tinklas turėtų remtis esamomis struktūromis; Komisija išanalizuos galimybę skirti tinklui daugiametį finansavimą pasinaudojant siūloma visą gyvenimą trunkančio mokymosi programa.

II.1.3 Pagrindinės švietimo sistemos ir praktikos priemonių sritys

2000 m. Lisabonoje valstybės narės susitarė sukurti veiksmingą vidaus rinką, skatinti mokslinius tyrimus ir naujoves bei tobulinti švietimą, kad Europos Sąjunga iki 2010 m. taptų „dinamiškiausia ir konkurencingiausia žiniomis paremta pasaulio ekonomika“. Šis tikslas vėliau buvo akcentuojamas Komisijos komunikate „Dirbti kartu augimo ir darbo vietų labui – nauja Lisabonos strategijos pradžia“[16] ir integruotose ekonomikos augimo ir darbo vietų kūrimo gairėse (2005–2008 m.).[17] Įgyvendindamos „Švietimo ir mokymo 2010“ procesą, valstybės narės siekia bendrų tikslų, nustato rodiklius ir lyginamuosius standartus, dalijasi gera praktika ir vykdo tarpusavio vertinimus. Kalbinių įgūdžių tobulinimą jos paskelbė prioritetu, o nacionalinių kalbų ekspertų grupė[18] paruošė rekomendacijas valstybėms narėms[19] kuriomis remiasi kai kurie iš šių pasiūlymų dėl pagrindinių sričių, kuriose reikia imtis veiksmų.

Nacionalinės strategijos

Ekspertų teigimu, **nacionaliniai planai turi užtikrinti** asmenų ir apskritai visuomenės **daugiakalbystę skatinančių priemonių derėjimą ir kryptį**. Šie planai turėtų nustatyti aiškius tikslus mokant kalbų įvairiose švietimo pakopose, kartu nuolatos stengiantis didinti kalbų įvairovės reikšmės suvokimą. Taip pat reikia atsižvelgti į regionų ir mažumų kalbų mokymą, nes taip migrantams sudaromos galimybės išmokti priimančiosios valstybės kalbą (ir mokyti migrantų kalbų).

Geresnis mokytojų rengimas

Užsienio kalbų mokytojų rengimo programos ir struktūros turi atitikti kintančius reikalavimus kalbiniams įgūdžiams, kuriuos turi įgyti mokiniai ir studentai. Komisija finansavo naują, nepriklausomą geros praktikos Europoje tyrimą[20], kuriame visiems kalbų mokytojams Europoje siūloma vadovautis bendrais esminiais gebėjimais ir vertybėmis. Komisija paskatins diskusiją šiuo klausimu, o jos medžiaga bus panaudota rekomendacijai.

Ankstyvas kalbų mokymasis

---

15 Ekonominio pagrįstumo analizė dėl Europos kalbų įvairovės ir kalbų mokymosi agentūros įsteigimo, galutinė ataskaita, 2005 m. gegužės mėn.; http://europa.eu.int/comm/education/policies/lang/doc/linguistic_diversity_study_en.pdf

16 KOM(2005) 24, 2005.2.2.

17 http://europa.eu.int/growthandjobs/pdf/integrated_guidelines_en.pdf

18 Kalbų ekspertų grupė buvo sukurta įgyvendinant „Švietimo ir mokymo 2010“ procesą. Dirbti grupėje dauguma valstybių narių paskyrė po vieną ekspertą. .

19 The most recent report is available at: http://europa.eu.int/comm/education/policies/2010/doc/lang2004.pdf

20 *Trumpa Europos kalbų mokytojų švietimo apžvalga – pagrindų sistema*, Michael Kelly, Michael Grenfell et al., Southampton University, JK.

Daugelyje valstybių mažiausiai pusė iš visų pradinių mokyklų mokinių dabar mokosi užsienio kalbos.[21] Tačiau Komisija jau anksčiau[22] nurodė, kad anksti pradėjus mokytis kalbų nauda pajuntama tik tuomet, jei mokytojai yra specialiai pasiruošę mokyti kalbų labai mažus vaikus, klasės yra nedidelės, disponuojama tinkama mokymo medžiaga ir mokymo plane kalbų mokymui yra skiriama pakankamai laiko.

Integruotas dalyko ir kalbos mokymas

Neseniai Europos Sąjungai pirmininkaujančio Liuksemburgo organizuotoje konferencijoje buvo diskutuojama apie integruoto dalyko ir kalbos mokymo (IDKM), kai mokiniai mokomojo dalyko mokosi užsienio kalba, tendencijas. Šis metodas Europoje vis labiau populiarėja ir suteikia daugiau galimybių vykdant mokymo programą sudaryti užsienio kalbai tinkamą aplinką.

Kalbos aukštojo mokslo srityje

Aukštojo mokslo institucijos galėtų aktyviau propaguoti daugiakalbystę ne tik tarp studentų ir darbuotojų, bet ir vietos bendruomenėje. Tendencija ne angliškai kalbančiose šalyse mokomus dalykus dėstyti anglų kalba, o ne nacionaline ar regiono kalba, gali turėti nenumatytų padarinių šių kalbų gyvybingumui, todėl reikia atsižvelgti ir į šią aplinkybę. Komisija greitai ketina išsamiai ištirti šį reiškinį.

Daugiakalbystė kaip mokslinių tyrimų sritis

Per pastaruosius keletą metų daug universitetų įkūrė su daugiakalbyste ir tarpkultūriškumu Europos visuomenėje susijusių studijų katedras. Dabartinę Komisijos paramą kalbų įvairovės moksliniams tyrimams galėtų papildyti tokių katedrų tinklas, panašiai kaip ir sėkmingos *Jean Monnet* programos priemonės.

Europos kalbų mokėjimo indikatorius

Darbas rengiant **Europos kalbų mokėjimo indikatorių**, aprašytą neseniai paskelbtame komunikate,[23] jau gerokai pažengė į priekį; šis indikatorius kaups patikimus duomenis apie faktines jaunų žmonių užsienio kalbos žinias ir teiks vertingą informaciją politikos kūrėjams.

---

21 *Pagrindiniai duomenys apie kalbų mokymą Europos mokyklose*, op cit.
22 KOM(2003) 449.
23 KOM(2005) 356.

II.2 Daugiakalbystės moksliniai tyrimai ir plėtra

ES mokslinių tyrimų programos nagrinėja daugiakalbystę pirmiausia dviejose srityse, kuriose jos per metus investuoja apie 20 milijonų eurų. Į informacinės visuomenės technologijų programą įtraukti moksliniai tyrimai, skirti įveikti kalbos barjerus naujomis informacijos ir komunikacijos technologijomis, pavyzdžiui:

- vertėjų darbo našumo priemonės (vertimo atmintis, žodynai elektroniniu ryšiu ir tezaurai);
- sąveikaujančios pusiau automatinės vertimo sistemos, skirtos greitai ir kokybiškai versti specializuotus tekstus;
- automatinės sistemos, skirtos žemos ar vidutinės kokybės vertimams; ir
- automatinis kalbos atpažinimas ir sintezė, dialoginės ir vertimo sistemos.

Socialinių ir humanitarinių mokslų mokslinių tyrimų programa remia mokslinius kalbų tyrimus, susijusiais su socialine integracija ir atskirtimi, tapatybe, dalyvavimu politiniame gyvenime, kultūrine įvairove ir kitų kultūrų supratimu. Įtraukiami ir kalbų įvairovės, mažumų bei regionų kalbų klausimai ir su kalba susijusios migrantų bei etninių mažumų problemos.

II.3 Daugiakalbė visuomenė

Komisija:

- bendradarbiaudama su valstybėmis narėmis, įdiegs Europos kalbų mokėjimo indikatorių;
- skatins diskusijas ir teiks rekomendaciją, kaip modernizuoti kalbų mokytojų švietimą;
- 2006 m. paskelbs geros praktikos tyrimą dėl ankstyvo kalbų mokymo;
- per siūlomą visą gyvenimą trunkančio mokymosi programą teiks paramą tyrimams dėl daugiakalbystės padėties aukštojo mokslo srityje ir dėl su daugiakalbyste bei tarpkultūriškumu susijusių studijų katedrų steigimo;
- per bendradarbiavimo švietimo, mokymo, jaunimo, pilietybės ir kultūros srityse programas toliau rems kalbų mokymą ir mokymąsi;
- nagrinės būdus, kaip remti kalbų įvairovės tinklus per naują integruotą visą gyvenimą trunkančio mokymosi programą; ir
- Septintojoje mokslinių tyrimų pagrindų programoje stiprins mokslinių tyrimų ir technologijų plėtros priemones su kalba susijusių informacinės visuomenės technologijų srityje, ypač akcentuodama naujas automatinio vertimo technologijas, ir analizuos būdus, kuriais Europos Sąjunga galėtų skatinti tolesnį bendradarbiavimą kuriant naujas vertimo raštu bei žodžiu technologijas. Toje pačioje sistemoje kalbiniai klausimai sudarys neatskiriamą socialinių ir humanitarinių mokslų srityje remiamų priemonių dalį.

Valstybės narės yra raginamos:

- kurti nacionalinius planus, kuriais daugiakalbystės propagavimo priemonėms suteiktų struktūrą, kryptį ir juos suderintų, be to, skatintų vartoti daugiau kalbų ir didintų kalbų pastebimumą kasdieniame gyvenime;[24]

- peržiūrėti dabartinius susitarimus dėl užsienio kalbų mokytojų rengimo, atsižvelgiant į tyrimo „Trumpa Europos kalbų mokytojų rengimo apžvalga“ išvadas;[25]

- peržiūrėti dabartinius susitarimus dėl ankstyvo kalbų mokymosi, atsižvelgiant į geriausią Europos praktiką; ir

- įgyvendinti Europos Sąjungai pirmininkaujančio Liuksemburgo išvadas apie integruotą dalyko ir kalbos mokymą, be to, parodyti tokio metodo naudą, keistis informacija ir moksliniais duomenimis apie gerą IDKM praktiką bei konkrečius mokytojams skirtus IDKM mokymus.

III DAUGIAKALBĖ EKONOMIKA

III.1 Kalbinių įgūdžių indėlis į ES ekonomikos konkurencingumą

Europos Sąjunga kuria labai konkurencingą ekonomiką. Globaliose rinkodaros ir prekybos strategijose tarpkultūrinės komunikacijos gebėjimai įgauna vis didesnę reikšmę. Norėdamos prekiauti su įmonėmis kitose valstybėse narėse, Europos įmonės turi mokėti Europos Sąjungos kalbas ir kitų mūsų prekybos partnerių visame pasaulyje kalbas. Tai pirmiausia svarbu vidutinio dydžio, sparčiai augančioms, darbo vietas kuriančioms įmonėms, kurios yra pagrindiniai naujovių, užimtumo ir socialinės bei vietinės integracijos į Sąjungą varikliai. Tačiau pasitaiko, kad Europos įmonės praranda verslo galimybes, nes nemoka klientų kalbų.[26]

Kad bendroji rinka būtų veiksminga, Sąjungai reikia mobilesnės darbo jėgos. Mokant kelias kalbas padidėja galimybės darbo rinkoje ir galima pasinaudoti laisve dirbti arba studijuoti kitoje valstybėje narėje. Todėl Komisija ketina stiprinti 2002 m. veiksmų plano dėl įgūdžių ir mobilumo tolesnes priemones.[27] Kalbiniai įgūdžiai priskiriami ir vienai iš 2006 m. Europos darbuotojų mobilumo metų temų.

III.2 Daugiakalbystė ir vartotojai

Bendrojoje rinkoje vartotojai gali rinktis iš daugybės produktų iš visų valstybių narių, taip jie susiduria su produktais iš kitų kalbinių bendruomenių. Siekiant apginti vartotojų interesus, yra

---

24 Šie planai turėtų remtis integruota gaire Nr. 23 ir sudaryti dalį nacionalinių planų, kuriuos valstybės narės kuria atsižvelgdamos į Lisabonos veiksmų planą ekonomikos augimui ir užimtumui. http://europa.eu.int/growthandjobs/pdf/integrated_guidelines_en.pdf)

25 *Trumpa Europos kalbų mokytojų švietimo apžvalga – pagrindų sistema* *http://europa.eu.int/comm/education/policies/lang/doc/profile_en.pdf*

26 Pvz.: CILT, JK nacionalinio kalbų centro, tyrimas, paskelbtas 2005 m.: http://www.cilt.org.uk/key/talkingworldclass.pdf

27 KOM(2002) 72.

sukurtos taisyklės dėl kalbos vartojimo ant tokių produktų pakuočių. Etiketėse turi būti pateikiama aiški, tiksli informacija kalba, kurią lengvai suprastų vartotojas. Ji neturi iš esmės suklaidinti pirkėjo[28]. Neseniai priimtoje Nesąžiningos komercinės praktikos direktyvoje[29] sugriežtinamos apsaugos priemonės, susijusios su kalba, vartojama teikiant garantinio aptarnavimo paslaugas.

III.3 Daugiakalbystė ir informacinė visuomenė

Europos informacinėje visuomenėje kalbų įvairovė yra nenuginčijamas faktas. Europos įmonėms ir piliečiams internetinė televizija, muzika elektroniniu ryšiu ir filmai mobiliajame telefone yra realybė, parodanti galimybės susipažinti ir naudotis informacija įvairiomis kalbomis reikšmę.

Komisija dirba propaguodama daugiakalbystę kaip *i2010* iniciatyvos, skatinančios augimą ir užimtumą informacinėje visuomenėje bei žiniasklaidos pramonėje, dalį. Pirmoji užduotis yra sukurti „bendrą Europos informacinę erdvę, siūlančią turtingą ir įvairų turinį bei skaitmenines paslaugas“. Kelios Europos Sąjungos programos[30] remia daugiakalbio Europos turinio bei žinių kūrimą ir platinimą.

Daugiakalbė informacinė visuomenė reikalauja naudoti standartinius ir suderinamus kalbos išteklius (žodynus, terminologiją, tekstynus ir pan.) bei programas visoms kalboms, įskaitant mažiau vartojamas Sąjungos kalbas. Europos Komisijos programos, remiančios profesinius tinklus ir platformas, prisidėjo prie pastangų koordinuoti ir standartizuoti šią sritį. Komisija įkūrė daugiakalbystei skirtą mokslo ir technologijų forumą, kurį sudaro pramonės, mokslo ir politikos kūrimo įstaigų ekspertai.

III.4 Su kalba susijusios profesijos ir pramonės šakos

Nors yra požymių, kad Europos kalbų pramonė ir jos užimtumo potencialas auga, iki šiol nėra organizacijos, kuri galėtų sukurti šio sektoriaus standartus arba teikti patikimus duomenis apie jo dydį.[31]

Su kalba susijusią pramonę sudaro vertimas raštu, redagavimas, korektūra, santraukų rašymas, vertimas žodžiu, terminologija, kalbos technologijos (kalbos apdorojimas, balso atpažinimas ir sintezė), kalbų kursai, kalbos mokymas, sertifikavimas ir testavimas bei moksliniai tyrimai. Ši pramonė pasižymi sparčia plėtra daugelyje Europos valstybių. Be to, nyksta ribos tarp su kalba susijusių profesijų: kalbininkai, vertėjai raštu arba žodžiu turi atlikti daug įvairialypių darbų, kurie susiję su specialiomis kalbos žiniomis. Kai kurie universitetai siūlo specializuotą „kalbos pramonės“ kursą. Geros užsienio kalbos žinios taip pat reikalingos pardavimui, logistikai, subtitravimui, viešiesiems ryšiams, rinkodarai, komunikacijai, kinui, reklamai, žurnalistikai, bankams, turizmui ir leidybai. Aukštojo mokslo ir kitų sričių mokymo

---

28 2000 m. kovo 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2000/13/EB dėl valstybių narių įstatymų, reglamentuojančių maisto produktų ženklinimą, pateikimą ir reklamavimą, derinimo, 16 straipsnio 1 dalis, Oficialusis leidinys 109, 2000.5.6, p. 29; 1993 m. lapkričio 10 d. komunikatas dėl Bendrijos vartotojų informacijos kalbos: KOM(1993) 456.

29 2005/29/EB

30 *eContent, eContent plus, Media* ir *eLearning*

31 Tačiau apskaičiuota, kad dvidešimtyje žymiausių pasaulio įmonių, teikiančių vertimo paslaugas, dirba daugiau kaip 10 000 žmonių, o jų metinė apyvarta yra daugiau kaip 1200 milijonų eurų; apytikriai vertinama, kad apie du penktadalius šios veiklos vykdoma Europos Sąjungoje. (žr. http://www.commonsenseadvisory.com/en/research/top_20.htm).

programos turi būti nuosekliai atnaujinamos siekiant užtikrinti, kad studentai įgytų tinkamus įgūdžius, jiems būtų siūlomos tinkamos priemonės ir jie susipažintų su realiomis darbo sąlygomis.

III.5 Vertimo raštu paslaugos

Vertimo raštu paslaugų rinkos valstybėse narėse yra didelės, jose teikiamos paslaugos tarptautinėms organizacijoms, vyriausybėms, valstybės institucijoms, teismams, verslo sektoriui, leidykloms, žiniasklaidai ir reklamos bei pramogų pramonei.

Vertimo technologijų srityje vyksta daug pokyčių, ypač plėtojamos šios priemonės: vertimo atmintis ir automatinis vertimas, kalbos apdorojimas, daugiakalbių dokumentų tvarkyba ir interneto turinio lokalizavimas. Daugiakalbių tinklalapių skaičius didėja ir siūlo tokias paslaugas kaip vertimas raštu elektroniniu ryšiu, vertimas raštu elektroniniu paštu, žodynai ir retų rašmenų bankas. Pagrindinės paieškos sistemos siūlo nemokamus tinklalapio informacijos vertimus raštu ir kasdien pateikia kelis milijonus išverstų puslapių; visi didieji interneto portalai investuoja į daugiakalbių paslaugų gerinimą.

Vis daugiau naudodami automatinio vertimo sistemų, veikiančių elektroniniu ryšiu, pastebime, kad ši iš esmės mechaninė funkcija negali pakeisti vertėjo mąstymo proceso, todėl išryškėja vertimo kokybės svarba. „Europos vertimo raštu paslaugų standartas“[32] ir kitos panašios priemonės turėtų klientams labiau užtikrinti kokybę ir atsekamumą.

III.6 Vertimo žodžiu paslaugos

Didėjant rinkai, didėja kvalifikuotų vertėjų žodžiu poreikis.[33] Supranacionalinėse institucijose, pavyzdžiui, ES ir JTO dirba daug konferencijų vertėjų žodžiu, tiek etatinių, tiek laisvai samdomų, visi įgiję kvalifikaciją pirmosios arba antrosios pakopos studijose pagal tarptautinius standartus. Be to, vertėjai žodžiu padeda veikti daugiakalbių visuomenių institucijoms. Vertėjai žodžiu padeda imigrantų bendruomenėms teismuose, ligoninėse, policijoje ir migracijos tarnybose. Tinkamos kvalifikacijos vertėjai žodžiu prisideda prie žmogaus ir demokratinių teisių apsaugos.

III.7 Kalbos mokymas, testavimas ir sertifikavimas

Nors bendras vaizdas kiekvienoje valstybėje yra skirtingas, kalbos mokymas ir kursai (vadinasi, ir kalbos testavimas bei sertifikavimas) daugelyje valstybių narių priskirtini augančiai pramonei. Pavyzdžiui, vien 2005 m. Britų Tarybos biudžetas sudaro apie 750 milijonų eurų; *Alliance Française* pajamos iš kalbų kursų 2004 m. sudarė apie 110 milijonų eurų; *Berlitz* apyvarta 2004 m. siekė daugiau kaip 279 milijonų eurų.

Kalbos sertifikavimas tapo tokiu išplėtotu verslu, kad vartotojai gali sunkiai išsirinkti rinkoje siūlomus tinkamiausius kursus ir pažymėjimus. Komisija ketina prisidėti prie pasiūlos skaidrumo – ji internete paskelbs šiuo metu taikomų sistemų sąrašą.

III.8 Daugiakalbės ekonomikos skatinimo priemonės

---

32 *Vertimo raštu paslaugos — paslaugų reikalavimai,* dokumentas WI CSA07001, paruoštas Techninio komiteto CEN/BTTF 138.

33 Tarptautinė konferencijų vertėjų asociacija turi apie 3 000 pavienių narių, iš kurių beveik pusė yra Europos Sąjungoje.

Komisija:

- 2006 m. paskelbs tyrimą dėl trūkstamų kalbinių įgūdžių poveikio Europos ekonomikai;
- 2006 m. internete paskelbs Europos Sąjungoje taikomų kalbos sertifikavimo sistemų sąrašą;
- pradės tyrimą dėl galimybių plačiau naudoti subtitrus filmuose ir televizijos programose siekiant propaguoti kalbų mokymąsi;
- paskelbs tarpinstitucinę, daugiakalbę duomenų bazę IATE (Tarpinstitucinių terminologijos mainų sistema) kaip paslaugą visiems, kuriems būtini su ES susiję patvirtinti terminai;
- 2006 m. organizuos konferenciją dėl vertėjų raštu rengimo universitetuose;
- vykdydama *i2010,* pradės pavyzdinę iniciatyvą dėl skaitmeninių bibliotekų, kurios padės paprasčiau ir įdomiau naudotis multimedijos šaltiniais. Be to, tos bibliotekos remsis turtingu daugiakultūriniu ir daugiakalbiu Europos paveldu;[34] ir
- sujungs ir koordinuos Europos mokslinių tyrimo grupių, užsiimančių žmogaus kalbos technologijų, automatinio vertimo raštu, kalbos išteklių, pavyzdžiui, žodynų ir tezaurų, kūrimo sritimis, darbą bei nustatys konkrečias Europos konteksto technines užduotis (pvz., dėmesys daugiakalbių taikomųjų programų ir automatinio vertimo raštu sistemų kokybei).

Valstybės narės yra raginamos:

- peržiūrėti universitetų mokymo programas ir užtikrinti, kad ugdo tinkamus studentų, kurie pasirinko su kalba susijusias profesijas, įgūdžius atsižvelgiant į sparčiai kintančias darbo sąlygas.

IV DAUGIAKALBYSTĖ KOMISIJAI PALAIKANT RYŠIUS SU PILIEČIAIS

IV.1 Prieinamumas ir skaidrumas

Europos Sąjunga priima teisės aktus, kurie yra tiesiogiai privalomi jos piliečiams. Todėl Sąjungos demokratinio teisėtumo ir skaidrumo prielaida – užtikrinti, kad piliečiai galėtų bendrauti su institucijomis ir skaityti ES teisę savo gimtąja kalba bei dalyvauti Europos projekte nejausdami kalbos barjero. Todėl pirmasis Tarybos priimtas Reglamentas[35] apibrėžia Europos Bendriją kaip daugiakalbį darinį ir nustato, kad teisės aktai privalo būti skelbiami oficialiomis kalbomis bei reikalauja, kad institucijos palaikytų ryšį su piliečiais jų pasirinktomis oficialiomis kalbomis. Siekdama nešališkumo ir skaidrumo, Sąjunga remia

[34] KOM(2005) 229 ir 465.

[35] 1958 m. Nr. 1, nustatantis kalbas, kurios turi būti vartojamos Europos ekonominėje bendrijoje.

svarbią elektroninio ryšio viešąją paslaugą, kuri sudaro galimybę susipažinti su Sąjungos teise ir jurisprudencija; tai – EUR-Lex paslauga, ji yra daugiakalbė ir apima 20 oficialių kalbų[36].

IV.2 Daugiakalbystė paverčia ES ypatingu dariniu

Vertimo raštu ir žodžiu specialistai kalbininkai užtikrina ekonominiu požiūriu pagrįstą ir veiksmingą komunikaciją ir sprendimų priėmimą paverčia demokratišku bei skaidriu. Vertėjai žodžiu suteikia galimybę delegatams ginti savo šalies interesus gimtąja kalba (ar kalbomis) ir bendrauti su kitais delegatais. Tokiu būdu piliečiams gali atstovauti jų geriausi ekspertai, kurie nebūtinai turi labai gerai mokėti užsienio kalbas. Vertimo raštu ir žodžiu tarnybos atitinkamai užtikrina, kad Europos ir nacionalinės institucijos galėtų veiksmingai naudotis teise vykdyti analitinę demokratijos priežiūrą. Vertėjai raštu ir žodžiu užtikrina galimybę piliečiams bendrauti su institucijomis ir susipažinti su sprendimais savo gimtąja kalba (ar kalbomis).

ES institucijos privalo rasti pusiausvyrą tarp daugiakalbystės sąnaudų ir naudos. Visų institucijų vertimo raštu ir žodžiu tarnybų sąnaudos drauge sudaro 1,05 % viso 2004 m. ES biudžeto arba 2,28 eurus vienam piliečiui per metus. Už šią kainą visi piliečiai įgyja visapusišką prieigą prie ES teisės aktų ir teisę bendrauti, dalyvauti ir gauti informaciją.

Žinoma, sistema, užtikrinanti daugiakalbystės veikimą Europos Sąjungoje, yra susijusi su tam tikromis išlaidomis; bet be jos būtų tiesiog neįmanoma demokratinė ir skaidri Europos Sąjunga.

Tinkamas planavimas, įžvalgumas ir būtini ištekliai padėtų ES ateityje dirbti net su dar daugiau oficialių kalbų, pvz., pasitelkus naujas technologijas ir maksimaliai išnaudojant masto ekonomiją.

IV.3 Daugiakalbystės skatinimo priemonės palaikant Komisijos ryšius su piliečiais

Per pastaruosius dešimt metų Komisija išplėtojo kelias daugiakalbes iniciatyvas (*Svarbiausia – piliečiai*, *Dialogas su piliečiais, Jūsų Europa – Piliečiai* ir *Kelrodžio piliečiams tarnyba)* siekdama padėti piliečiams suprasti, kokį poveikį jiems daro Europos teisės aktai, kokias jie turi teises persikeldami į kitą šalį ir kaip jie gali praktiškai pasinaudoti savo teisėmis.[37]

Komisija siūlo kurti aktyvią, daugiakalbę komunikacijos politiką, kuri remtųsi minėtomis iniciatyvomis. Ji praktinėmis priemonėmis papildytų platesnės apimties Komisijos iniciatyvą gerinti ryšį su Europos piliečiais ir tam tikromis interesų grupėmis (pvz., žurnalistais, kalbų pramone, mokyklomis ir universitetais). Komisija toliau tobulins elektroniniu ryšiu teikiamą informaciją oficialiomis kalbomis ir didins kalbų skaičių savo daugybėje tinklalapių. Atsiradus interneto turinio valdymo technologijoms, atsiveria naujos galimybės leisti daugiakalbes internetines publikacijas. Be to, siekdama užtikrinti vidinį nuoseklumą daugiakalbystės klausimais, Komisija planuoja sukurti vidinį tinklą.

---

36 http://europa.eu.int/eur-lex/lex

37 http://europa.eu.int/youreurope
http://europa.eu.int/citizensrights/signpost

Komisija:

- vidiniu tinklu užtikrins, kad visi departamentai darniai taikytų daugiakalbystės politiką;
- interneto portale (Europa) savo publikacijose toliau skatins daugiakalbystės politiką;
- Europos serveryje sukurs kalbų portalą, teikiantį informaciją apie daugiakalbystę Europos Sąjungoje ir apimantį naujus portalus, skirtus besimokantiems kalbų ir kalbų mokytojams;
- labiau įtrauks į daugiakalbystės propagavimą Vertimo raštu generalinio direktorato vietos biurus valstybėse narėse, pirmiausia pritaikant Komisijos pranešimus vietos tikslinei auditorijai;
- valstybėse narėse organizuos aukšto lygio seminarus daugiakalbystės temomis, skirtus žurnalistams ir kitiems nuomonių skleidėjams;
- toliau siūlys universitetams stipendijas ir mokymo pagalbą konferencijų vertimo srityje, padės kurti nuotolinio mokymo priemones ir finansuos stipendijas bei stažuotes studentams;
- vykdydama Komisijos projektą dėl tarpusavyje suderinto visos Europos elektroninės vyriausybės paslaugų teikimo viešojo administravimo įstaigoms, įmonėms ir piliečiams (*angl.* IDABC), toliau sieks ekonominiu požiūriu pagrįstai ir veiksmingai plėtoti daugiakalbes konferencijų ir komunikacijos priemones;[38]
- rems Europos magistro studijų konferencijų vertimo žodžiu kursą ir Europos magistro studijų konferencijų organizavimo kursą, taip palengvindama bendradarbiavimą, patirties kaupimą ir geriausios praktikos šioje srityje sklaidą;
- toliau aktyviai dalyvaus *International Annual Meeting on Language Arrangements, Documentation and Publication* veikloje – tai įstaiga, kurioje aptariami nauji darbo ir įgūdžių reikalavimai;
- universitetams ir ateityje teiks pavyzdinius vertimo raštu magistro studijų planus ir siųs kviestinius vertėjus raštu, kurie padėtų ruošti vertimo raštu studentus; ir
- siekdama propaguoti užsienio kalbų žinias ir su kalba susijusias profesijas, organizuos tarptautinį vertimo raštu konkursą tarp valstybių narių mokyklų.

[38] http://europa.eu.int/idabc/

V IŠVADOS

Daugiakalbystė yra labai svarbi tinkamam Europos Sąjungos veikimui. Geresni piliečių kalbiniai įgūdžiai taip pat bus svarbūs siekiant Europos politikos tikslų, ypač atsižvelgiant į stiprėjančią globalią konkurenciją ir užduotį geriau išnaudoti Europos potencialą kuriant tvarų augimą ir daugiau bei geresnių darbo vietų. Geresni piliečių kalbiniai įgūdžiai taip pat bus svarbūs siekiant Europos politikos tikslų, ypač atsižvelgiant į stiprėjančią globalią konkurenciją ir užduotį geriau išnaudoti Europos potencialą kuriant tvarų augimą ir daugiau bei geresnių darbo vietų. Komisija supranta savo ir kitų institucijų atsakomybę, ji mano, kad padėtis gali ir turi pagerėti, todėl ji ragina valstybes nares nedelsiant imtis papildomų priemonių propaguojant individualią daugiakalbystę ir skatinti visuomenę gerbti visų piliečių kalbinę tapatybę.

Komisija jau paragino valstybes nares 2007 m. teikti ataskaitas apie priemones, kurių jos ėmėsi siekdamos veiksmų plano „Kalbų mokymosi ir kalbų įvairovės skatinimas“ tikslų. Šis komunikatas nurodo tolesnius žingsnius, būtinus siekiant pačių valstybių narių nustatytų tikslų. Komisija ragina valstybes nares 2007 m. pateikti ataskaitą ir apie šiame komunikate apibrėžtose pagrindinėse srityse taikomas priemones.

- Komisija sudarys aukšto lygio daugiakalbystės grupę iš nepriklausomų ekspertų. Ši grupė padės Komisijai analizuoti pažangą, kurią padarė valstybės narės, rems bei patars kuriant iniciatyvas, duos naujus impulsus ir skleis idėjas.
- Remdamasi valstybių narių ataskaitomis ir aukšto lygio grupės pranešimais, Komisija pateiks kitą komunikatą Parlamentui ir Tarybai, numatantį visapusišką požiūrį į daugiakalbystę Europos Sąjungoje.
- Ministrų konferencijoje daugiakalbystės klausimais valstybės narės galės pasidalyti informacija apie pasiektą pažangą ir planuoti ateities darbą.

Priedas[39]

Europos Sąjungoje dažniausiai vartojamos kalbos, %.

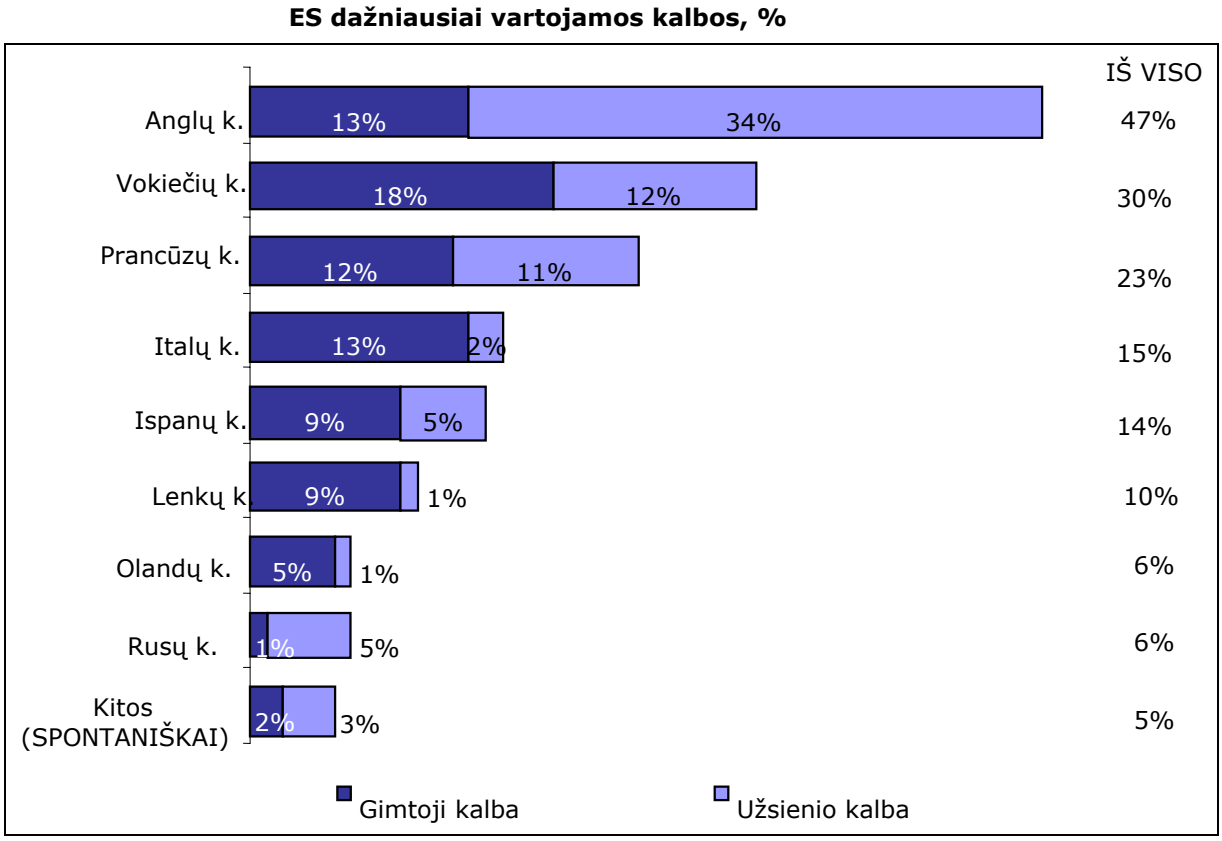

[39] Eurobarometro ataskaita 63.4; http://europa.eu.int/comm/public_opinion/archives/eb/eb63/eb63_en.htm

Gebėjimas susikalbėti užsienio kalba

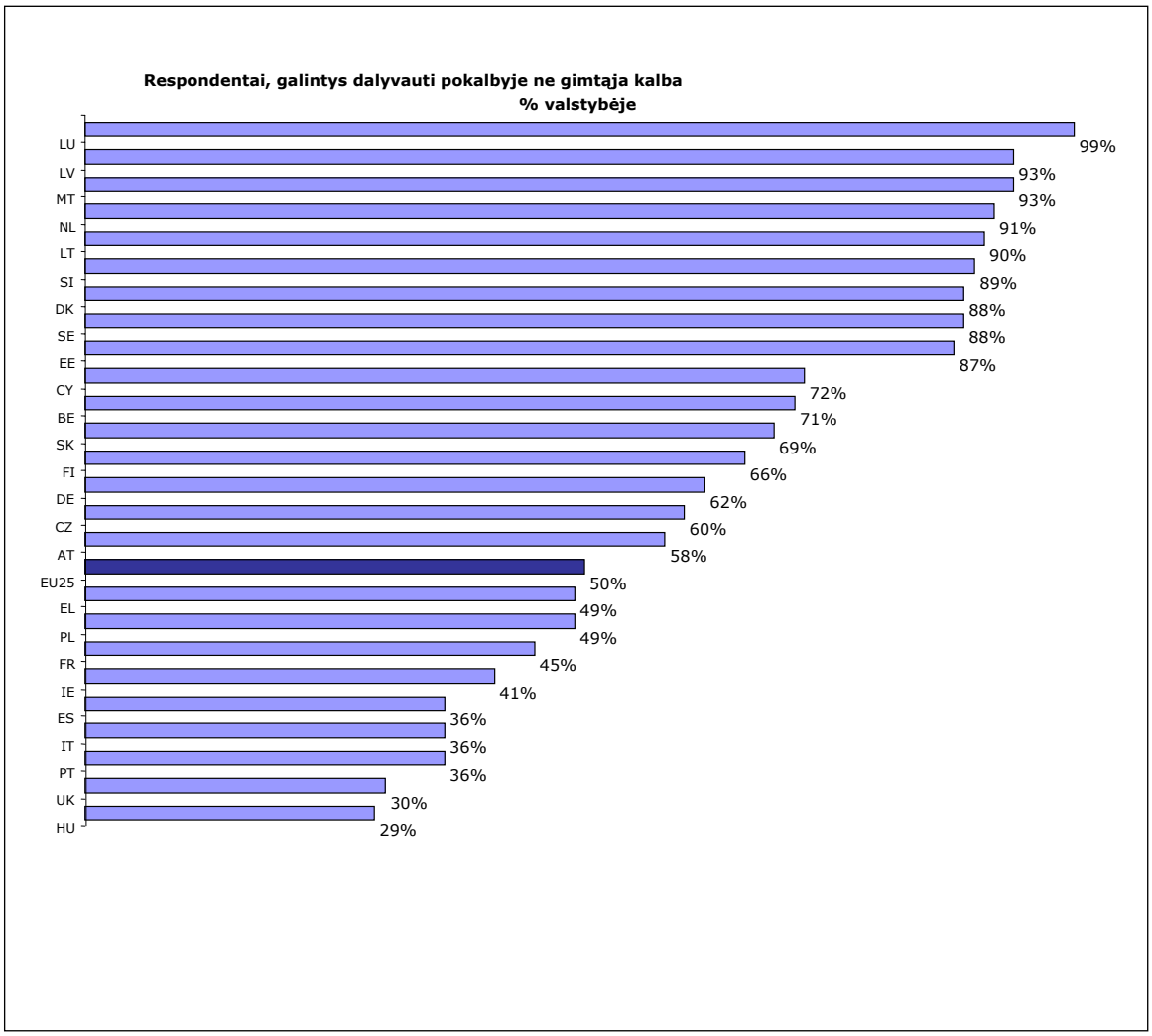

FINANSINĖ PAŽYMA

1. PASIŪLYMO PAVADINIMAS:

Komisijos komunikatas „Nauja daugiakalbystės pagrindų strategija“

2. VEIKLA PAGRĮSTO VALDYMO IR BIUDŽETO SUDARYMO PAGAL VEIKLAS STRUKTŪRA

Šis pasiūlymas yra susijęs su keliomis politikos sritimis ir veikla:

DG EAC: Kultūra ir kalbos

DG SCIC: Vertimas žodžiu ir susijusi veikla.

DGT: Komisijos administravimas: Komisijos administravimo politikos srities administracinės išlaidos

DG INFSO: Informacinės visuomenės ir e. Europos moksliniai tyrimai bei technologijų plėtra

3. BIUDŽETO EILUTĖS

3.1 Biudžeto eilutės (veiklos eilutės ir atitinkamos techninės ir administracinės pagalbos eilutės (buvusios BA eilutės)), įskaitant pavadinimus:

DG EAC

15.02.02.02 Socrates

15.03.01.02 Leonardo da Vinci

Nuo 2007 m. biudžeto eilutė, atitinkanti visą gyvenimą trunkančio mokymosi programą, dėl kurios Komisija 2004 m. liepos mėn. priėmė pasiūlymus.

DGT

26.010211. Kitos Komisijos administravimo politikos srities administracinės išlaidos

26.010700 Tarpinstitucinis bendradarbiavimas kalbų srityje

DG SCIC

XX01021107: Konferencijų vertėjų žodžiu rengimas

XX01021102: išlaidos konferencijoms ir posėdžiams

DG INFSO

09.04 „Informacinės visuomenės moksliniai tyrimai ir technologijų plėtra“

09.03 „e. Europa“

3.2 Priemonės ir finansinio poveikio trukmė:

2005 m. ir kiti metai: priemonės pradedamos taikyti skirtingu laiku ir trunka skirtingai. Kai kurios, kaip siūlomas Europos kalbų mokėjimo indikatorius, taps nuolatinėmis, todėl nenumatoma, kad baigsis jų taikymas; kitų priemonių, pavyzdžiui, vykdant bendradarbiavimo programas finansuojamų tyrimų, konferencijų arba projektų trukmė dėl jų pobūdžio yra ribojama iki trejų metų.

4. IŠTEKLIŲ APŽVALGA

4.1 Finansiniai ištekliai

4.1.1 Įsipareigojimų asignavimų (ĮA) ir mokėjimų asignavimų (MA) suvestinė

milijonais eurų (trijų dešimtųjų tikslumu)

Išlaidų rūšis	Skirsnio Nr.		2005	2006	2007	2008	2009	2010 m. ir vėliau	Iš viso
Veiklos išlaidos[40]									
Įsipareigojimų asignavimai (ĮA)									
15.02.02.02 *Socrates* 15.03.01.02 *Leonardo da Vinci*									
įdiegti Europos kalbų mokėjimo indikatorių;									Žr. (*)
skatinti diskusiją ir teikti rekomendaciją, kaip modernizuoti kalbų mokytojų rengimą;									Žr. (**)
paskelbti kalbos sertifikavimo sistemų, 2006 m. taikomų Europos Sąjungoje, sąrašą;			0.2						0.2 Žr. (**)
15.02.02.02 *Socrates*									
2006 m. paskelbti geriausios ankstyvo kalbos mokymosi praktikos tyrimą;			0.2						0.2 Žr. (**)

[40] Išlaidos neįtrauktos į atitinkamos xx antraštinės dalies xx 01 skyrių.

Biudžeto eilutė, skirta siūlomai visą gyvenimą trunkančio mokymosi programai.									
Visą gyvenimą trunkančio mokymosi programa siūloma skatinti steigti daugiakalbystės ir tarpkultūriškumo katedras;					0.04	0.08	0.12	0.16	0.4 Žr. (**)
per bendradarbiavimo švietimo, mokymo, jaunimo, pilietybės ir kultūros srityse programas toliau remti kalbų mokymą ir mokymąsi;									Žr. (**)
tirti būdus, kaip remti kalbų įvairovės tinklus per naują integruotą visą gyvenimą trunkančio mokymosi programą;									Žr. (**)
ministrų konferencija					0.15				0.15 Žr. (**)
15.03.01.02 *Leonardo da Vinci*									
2006 m. paskelbti tyrimą apie trūkstamų kalbinių įgūdžių poveikį Europos ekonomikai;		0.2							0.2 Žr. (**)
DG ENTR									
vykdant Komisijos projektą dėl tarpusavyje suderinto visos Europos elektroninės vyriausybės paslaugų teikimo viešojo administravimo įstaigoms, įmonėms ir piliečiams (*angl.* IDABC), toliau siekti ekonomikos požiūriu pagrįstai ir veiksmingai plėtoti daugiakalbes konferencijų ir komunikacijos priemones;									Žr. (**)
09.04 „Informacinės visuomenės moksliniai tyrimai ir technologijų plėtra“ 09.03 „e. Europa“									

iki 2007 m. pradėti projektą dėl skaitmeninių bibliotekų, parodantį multimedijos integraciją ir daugiakalbį Europos kultūros turinį; Septintojoje mokslinių tyrimų pagrindų programoje stiprinti priemones dėl su kalba susijusių informacinės visuomenės technologijų ir tirti būdus, kuriais Europos Sąjunga galėtų skatinti tolesnį bendradarbiavimą									Žr. (***)
tirti plačiau naudojamų subtitrų potencialą siekiant propaguoti kalbų mokymąsi;									
užtikrinti, kad visi departamentai taikytų daugiakalbystės politiką (interneto tinklu); palaipsniui įvesti konkrečią daugiakalbystės politiką interneto portalui Europa ir publikacijoms;									
Įsipareigojimų asignavimai (ĮA)		a	0.4	0	0.19	0.08	0.12	0.16	0.95
Mokėjimų asignavimai (MA)		b	0.4	0	0.19	0.08	0.12	0.16	0.95

Administracinės išlaidos, neviršijančios orientacinės sumos[41]

Techninė ir administracinė pagalba (NDIF)									
26.010701 – Tarpinstitucinis bendradarbiavimas kalbų srityje									
paskelbti tarpinstitucinę, daugiakalbę ES terminologijos duomenų bazę IATE (Tarpinstitucinių terminologijos mainų sistema)			0.257	0.279	0.165	0.165	0.165	0.165	1.196 Žr. (**)
26.010211.02.02.40.- Išlaidos konferencijoms ir posėdžiams									
2006 m. organizuoti konferenciją dėl vertėjų raštu rengimo universitetuose;				0.15					0.15 Žr. (**)
organizuoti aukšto lygio seminarus daugiakalbystės temomis valstybėse narėse, skirtus žurnalistams ir kitiems nuomonių skleidėjams;				0.003					0.003 Žr. (**)

[41] Išlaidos pagal xx antraštinės dalies xx 01 04 straipsnį.

tarptautinis vertimo raštu konkursas tarp valstybių narių mokyklų				0.04					0.04 Žr. (**)
sudaryti aukšto lygio daugiakalbystės svarstymo grupę				0.04	0.04	0.04	0.04	0.04	0.2 Žr. (**)
26.010211.01.01.10 – Misijos									
reikšmingesnis Vertimo raštu generalinio direktorato vietos biurų vaidmuo			0.024	0.144	0.144				0.312 Žr. (**)
universitetams toliau teikti pavyzdinius vertimo raštu magistro studijų planus ir siųsti kviestinius vertėjus raštu			0.207	0.207	0.207	0.207	0.207	0.207	1.242 Žr. (**) Žr. (****)
26.010211.02.05 – Valdymo ir informacijos sistemų plėtra									
įkurti Europos serveryje kalbų portalą, apimantį naujus portalus, skirtus besimokantiems kalbų ir kalbų mokytojams;			0.08	0.05					0.13 Žr. (**) Žr. (°)
		c	0.568	0.913	0.556	0.412	0.412	0.412	3.273

BENDRA ORIENTACINĖ SUMA

Įsipareigojimų asignavimai		a+c	0.968	0.913	0.746	0.492	0.424	0.428	4.223
Mokėjimų asignavimai		b+c	0.968	0.913	0.746	0.492	0.424	0.428	4.223

Į orientacinę sumą neįskaičiuotos administracinės išlaidos[42]

Žmogiškieji ištekliai ir susijusios išlaidos (NDIF)	8.2.5	d							
Administravimo išlaidos, nepriskiriamos žmogiškiesiems ištekliams ir susijusioms išlaidoms, neįskaičiuotos į orientacinę sumą (NDIF)	8.2.6	e							

Bendra orientacinė intervencijos finansinių išlaidų suma

(*) Įdiegus indikatorių, Sąjungos biudžetui nesusidaro papildomų veiklos išlaidų: atitinkamas išlaidas dengia *Socrates* ir *Leonardo da Vinci* (vėliau visą gyvenimą trunkančio mokymosi) programos, nedidinant jų bendro finansavimo; todėl naudojamas šis žymėjimas „*“. Pastaba: šių programų įnašas indikatoriaus finansavimui per metus turėtų siekti 2,5 mln. eurų.

[42] Į xx 01 skyrių įtrauktos išlaidos, išskyrus xx 01 04 arba xx 01 05 straipsnius.

(**) Įgyvendinant šį punktą nereikės papildomų veiklos išlaidų iš Sąjungos biudžeto. Atitinkamas išlaidas dengs dabartinės programos arba jų funkcijas perėmusios programos, nedidindamos bendros šioms programoms skiriamų lėšų sumos.

(***) Įgyvendinant šį punktą nereikės papildomų veiklos išlaidų iš Sąjungos biudžeto. Atitinkamas išlaidas dengs dabartinės mokslinių tyrimų programos arba jų funkcijas perėmusios programos (*eContent plus* programa / siūlomos specialios programos, 2007–2013 m. įgyvendinančios septintąją pagrindų programą), nedidindamos bendros šioms programoms skiriamų lėšų sumos.

(****)207 000 eurų išlaidos, numatytos misijų biudžetui, yra susijusios tik su kviestinių vertėjų raštu komandiruotėmis (kurių metu DGT vertėjai raštu mėnesiui siunčiami į universitetą).

(°) Šios 2005 m. ir 2006 m. išlaidos yra susijusios su IT specialistų pagalba kuriant ir tobulinant interneto portalą. Portalo turinį tvarkys Komisijos darbuotojai.

Iš VISO ĮA, įskaitant išlaidas žmogiškiesiems ištekliams		a+c +d+ e							
Iš VISO MA, įskaitant išlaidas žmogiškiesiems ištekliams		b+c +d+ e							

Išsami informacija apie bendrą finansavimą

Nėra. Siūlomos priemonės nebus bendrai finansuojamos.

4.1.2 Suderinamumas su finansinėmis programomis

☐ Pasiūlymas atitinka esamas finansines programas.

2007 m. ir kitų metų biudžetuose asignavimai priklausys nuo to, ar bus pritarta 2007–2013 m. finansinei perspektyvai, ir nuo daugiamečių finansinių programų.

☐ Atsižvelgiant į pasiūlymą, teks keisti atitinkamų finansinės perspektyvos išlaidų kategorijų programas.

☐ Įgyvendinant pasiūlymą gali tekti taikyti tarpinstitucinio susitarimo nuostatas[43] (t. y., panaudoti lankstumo priemonę arba pertvarkyti finansinę perspektyvą).

4.1.3 Finansinis poveikis pajamoms

☒ Pasiūlymas neturi finansinio poveikio pajamoms

[43] Žr. tarpinstitucinio susitarimo 19 ir 24 punktus.

☐ Pasiūlymas turi finansinį poveikį, poveikis pajamoms yra toks:

NB: Visa išsami su įtakos pajamoms skaičiavimo metodais susijusi informacija ir pastabos turėtų būti pateikti atskirame priede.

4.2 Žmogiškųjų išteklių visos darbo dienos ekvivalentas (įskaitant pareigūnus, laikinus ir išorės darbuotojus) – išsami informacija pateikiama 8.2.1 punkte.

Poreikiai metams Iš viso žmogiškųjų išteklių:	2005	2006	2007	2008	2009	2010 m. ir vėliau
EAC		1	1	1	1	1 žr. (i)
DGT	22.6	80.2	80	80	80	80 žr. (ii)
SCIC						
INFSO						
Iš viso	22.6	81.2	81	81	81	81

Pastabos:

i) Šiuose pasiūlymuose numatomas 1 papildomas visos darbo dienos ekvivalentas AA* lygio darbuotojams [kaip nustatyta KOM (2005) 356]

ii) Visas kitas lentelėje nurodytas personalas susidaro po vidinio jau esančių darbuotojų perskirstymo.

5. CHARAKTERISTIKOS IR TIKSLAI

Aiškinamajame memorandume reikia pateikti išsamią informaciją apie pasiūlymo kontekstą. Šiame finansinės pažymos skirsnyje turėtų būti pateikta ši konkreti papildoma informacija:

5.1 Poreikis, kurį reikia patenkinti per trumpą ar ilgą laikotarpį

Komunikate nurodyti poreikiai daugiakalbystės srityje Europos Sąjungos visuomenėje, ekonomikoje ir institucijose.

5.2 Bendrijai dalyvaujant sukurta pridėtinė vertė, pasiūlymo derėjimas su kitomis finansinėmis priemonėmis ir galima sąveika.

Komisija sukuria pridėtinę vertę nustatydama sritis, kuriose reikia imtis priemonių, ir siūlydama valstybių narių arba Komisijos priemones pasiekti tikslui, kuris teiks naudą visai Sąjungai.

5.3 Pasiūlymo tikslai, numatomi rezultatai ir susiję rodikliai veikla pagrįsto valdymo sistemos atžvilgiu

Pagrindiniai tikslai: skatinti piliečių daugiakalbystę; geriau suprasti daugiakalbystės vaidmenį Europos Sąjungos ekonomikoje ir taikyti darnesnį požiūrį į daugiakalbystę Komisijos ir piliečių ryšiuose.

2007 m. siūloma įvertinti padarytą pažangą siekiant šių tikslų .

5.4 Įgyvendinimo metodai (preliminarūs)

Toliau pateikite metodą(-us)[44], kurį(-iuos) pasirinkote priemonei įgyvendinti.

☐ **Centralizuotas valdymas**

☒ vykdomas tiesiogiai Komisijos

☐ Netiesioginis, valdymą perduodant:

☐ vykdomosioms agentūroms

☐ Bendrijų įkurtoms įstaigoms, nurodytoms Finansinio reglamento 185 str.

☐ nacionalinei viešojo sektoriaus įstaigai(-oms), teikiančiai(-čioms) visuomenines paslaugas

☐ ***Pasidalijamasis arba decentralizuotas valdymas***

☐ su valstybėmis narėmis

☐ su trečiosiomis šalimis

☐ **Bendras valdymas su tarptautinėmis organizacijomis (nurodyti)**

Atitinkami komentarai:

6. STEBĖSENA IR VERTINIMAS

6.1 Stebėsenos sistema

Šiame komunikate minimos priemonės bus stebimos naudojantis sistemomis, kurios jau taikomos atitinkamoms programoms ir biudžeto eilutėms.

---

[44] Jei nurodomas daugiau nei vienas metodas, papildomus duomenis nurodykite šio punkto „Atitinkami komentarai“ dalyje

6.2 Vertinimas

6.2.1 Ex-ante vertinimas

Ex-ante vertinimas nebuvo taikomas. Savo pobūdžiu komunikatas yra dabartinės padėties pagrindinėse daugiakalbystės srityse įvertinimas.

6.2.2 Priemonės, kurių buvo imtasi atlikus tarpinį arba *ex-post* vertinimą (panašios ankstesnės veiklos patirtis)

-

6.2.3 Būsimų vertinimų sąlygos ir dažnumas

žr. 6.1.

7. KOVOS SU SUKČIAVIMU PRIEMONĖS

Šiame komunikate nurodytiems veiksmams taikomos kovos su sukčiavimu priemonės bus tos pačios, kurios jau taikomos atitinkamoms programoms ir biudžeto eilutėms.

8. IŠSAMI INFORMACIJA APIE IŠTEKLIUS

8.1 Pasiūlymo tikslai, vertinant pagal jų finansines išlaidas

Įsipareigojimų asignavimai mln. EUR (trijų dešimtųjų tikslumu)

(Turėtų būti pateikti šių tikslų antraštės, priemonės ir rezultatai)	**Rezultato rūšis**	**Vid. išlaidos**	**n metai**		**n+1 metai**		**n+2 metai**		**n+3 metai**		**n+4 metai**		**n+5 metai ir vėliau**		**IŠ VISO**	
			Rezultatų skaičius	Visos sąnaudos	Rezultatų skaičius	Visos sąnaudos	Rezultatų skaičius	Visos sąnaudos	Rezultatų skaičius	Visos sąnaudos	Rezultatų skaičius	Visos sąnaudos	Rezultatų skaičius	Visos sąnaudos	Rezultatų skaičius	Visos sąnaudos
VEIKLOS TIKSLAS NR.1 [45]……																
1 veiksmas…….																
- 1 rezultatas																
- 2 rezultatas																

[45] Kaip aprašyta 5.3 dalyje.

2 veiksmas… …….																
- 1 rezultatas																
1 tikslo tarpinė suma																
VEIKLOS TIKSLAS Nr.2 [1]……																
1 veiksmas… …….																
- 1 rezultatas																
2 tikslo tarpinė suma																
VEIKOS TIKSLAS Nr .n[1]																
n tikslo tarpinė suma																
IŠ VISO IŠLAIDŲ																

8.2 Administracinės išlaidos

8.2.1 Žmogiškųjų išteklių skaičius ir rūšis

Pareigų tipai		Personalas, skiriamas priemonei įgyvendinti iš esamų ir (arba) papildomų išteklių (**pareigybių arba visos darbo dienos ekvivalentų skaičius**)					
		2005	2006	2007	2008	2009	2010 m. ir vėliau
Pareigūnai arba laikinas personalas[46] (XX 01 01)	A*/AD		0,5	0,5	0,5	0,5	0,5 žr. (i)
	B*, C*/AST	22.6	79.7	79.5	79.5	79.5	79.5 žr. (ii)
Personalas, finansuojamas pagal[47] XX 01 02 str.							
Kitas personalas[48], finansuojamas pagal XX 01 04/05 str.							
IŠ VISO		22.6	81.2	81	81	81	81

Pastabos:

Žmogiškųjų ir administracinių išteklių poreikiai įtraukiami į metinės paskirstymo procedūros metu valdančiajam generaliniam direktoratui skirtą sumą.

i) Šiuose pasiūlymuose numatomas 1 papildomas visos darbo dienos ekvivalentas [kaip nustatyta KOM (2005) 356]

ii) Visas kitas lentelėje nurodytas personalas susidaro po vidinio jau esančių darbuotojų perskirstymo. Reikėtų pažymėti, kad viena iš galimybių suteikti personalą siūlomam daugiakalbystės tinklui yra perkelti 23 dabartinius A* lygio darbuotojus iš DGT į kitus generalinius direktoratus. Darbuotojai būtų laikinai perkelti į kitus generalinius direktoratus, bet jie liktų įdarbinti DGT. Šis darbuotojų perskirstymas nurodytas lentelėje.

---

46 Kurių išlaidos NEĮSKAIČIUOTOS į orientacinę sumą.
47 Kurių išlaidos NEĮSKAIČIUOTOS į orientacinę sumą.
48 Kurio išlaidos įskaičiuotos į orientacinę sumą.

8.2.2 Užduočių, susijusių su priemone, aprašymas

8.2.3 Žmogiškųjų išteklių (numatytų teisės aktais) šaltiniai

(Nurodžius daugiau nei vieną šaltinį, pateikti su kiekvienu šaltiniu susijusių pareigybių skaičių)

☐ Šiuo metu programos valdymui skirtos pareigybės, kurios bus pakeistos arba joms skirtas laikas pratęstas

☒ Pareigybės, preliminariai skirtos MPS/PBP vykdyti n metais

☐ Pareigybės, kurių bus prašoma kitos MPS/PBP procedūros metu

☒ Pareigybės, kurios bus perskirstytos, naudojant valdymo tarnybos išteklius (vidinis perskirstymas)

☐ Pareigybės, reikalingos n metams, tačiau nenumatytos tų metų MPS/PBP

8.2.4 Kitos administracinės išlaidos, įskaičiuotos į orientacinę sumą (XX 01 04/05 - Administracinės valdymo išlaidos)

milijonais eurų (trijų dešimtųjų tikslumu)

Biudžeto eilutė (numeris ir antraštė)	n metai	n+1 metai	n+2 metai	n+3 metai	n+4 metai	n+5 metai ir vėliau	IŠ VISO
1 Techninė ir administracinė pagalba (įskaitant atitinkamas išlaidas personalui)							
Vykdomosios agentūros							
Kita techninė ir administracinė pagalba							
- *intra muros*							
- *extra muros*							
Iš viso techninei ir administracinei pagalbai							

8.2.5 Finansinės išlaidos žmogiškiesiems ištekliams ir susijusios išlaidos, neįskaičiuotos į orientacinę sumą

milijonais eurų (trijų dešimtųjų tikslumu)

Žmogiškųjų išteklių tipas	n metai	n+1 metai	n+2 metai	n+3 metai	n+4 metai	n+5 metai ir vėliau
Pareigūnai ir laikinas personalas (XX 01 01)						
Personalas, finansuojamas pagal XX 01 02 str. (pagalbinis personalas, deleguotieji nacionaliniai ekspertai, personalas, dirbantis pagal sutartis ir kt.) (nurodyti biudžeto eilutę)						
Iš viso žmogiškiesiems ištekliams ir susijusioms išlaidoms (NEĮSKAIČIUOTOMS į orientacinę sumą)						

Apskaičiavimai – **Pareigūnai ir laikinieji darbuotojai**

Prireikus pateikti nuorodą į 8.2.1 punktą

Apskaičiavimai – **Personalas, finansuojamas pagal XX 01 02 str.**

Prireikus pateikti nuorodą į 8.2.1 punktą

8.2.6 Kitos administracinės išlaidos, <u>neįskaičiuotos</u> į orientacinę sumą

milijonais eurų (trijų dešimtųjų tikslumu)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010 m. ir vėliau	IŠ VISO
XX 01 02 11 01 - Misijos							
XX 01 02 11 02 – Susitikimai ir konferencijos toliau aktyviai dalyvauti *International Annual Meeting on Language Arrangements, Documentation and Publication* veikloje	0.01	0.01	0.01	0.01	0.01	0.01	0.06

XX 01 02 11 03 – Komitetai[49]							
XX 01 02 11 04 – Tyrimai ir konsultacijos							
XX 01 02 11 05 – Informacinės sistemos							
XX01021107 Konferencijų vertėjų žodžiu profesinis rengimas							
siūlyti universitetams stipendijas ir mokymo pagalbą konferencijų vertimo srityje, padėti kurti nuotolinio mokymo priemones ir finansuoti stipendijas studentams bei mokomuosius apsilankymus;	0.935	0.935	0.935	0.935	0.935	0.935	5.61
remti Europos magistro studijų konferencijų vertimo kursą ir Europos magistro studijų konferencijų organizavimo kursą	0.082	0.082	0.082	0.082	0.082	0.082	4.92
2 Iš viso kitų valdymo išlaidų (XX 01 02 11)	1.027	1.027	1.027	1.027	1.027	1.027	10.59
3 Kitos administravimui priskiriamos išlaidos (patikslinti, nurodant biudžeto eilutę)							
Iš viso administracinių išlaidų, nepriskiriamų žmogiškiesiems ištekliams ir susijusioms išlaidoms, (NEĮSKAIČIUOTOS į orientacinę sumą)							

Apskaičiavimai – ***Kitos administracinės išlaidos, <u>neįskaičiuotos</u> į orientacinę sumą***

[49] Nurodyti komiteto tipą ir grupę, kuriai jis priklauso.